

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous keskiviikkona marraskuun
12 päivänä 1919 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Maist:n kirjelmä ynnä Maaherran lähete A. B. Nya Droghandel — Uusi Rohdoskauppa
O. Y:n anomuksen johdosta saada myydä myrkyllisiä aineita.

Yhtiö, joka on johtajain puutteessa muuttanut rohdoskauppojensa haaramyymälät kemikaliokaupoiksi, anoo ¹⁴/₂ 1888 myrkkyjen kaupasta y. m. annettuun asetukseen viitaten oikeutta mainituissa kaupoissa Bulevardikadun 9:ssä ja Neitsytpolun 12:ssa saada pitää kaupan vähemmän myrkyllisiä aineita.

V. V.:

Pyydetyksi lausunnoksi Vsto ilmoittanee, ettei sillä ole tiedossaan mitään, mikä voisi aiheuttaa hakemuksen epäämisen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

Maist:n kirjelmä ynnä Maaherran lähete Viron kansalaisen, valokuvaaja Josef Hartin
elinkeinohakemuksen johdosta.

Hakija, joka aikoo täällä harjoittaa valokuvaajan ammattia, oheen panee selvityksen täysi-ikäisyydestään, poliisiviranomaisten antaman todistuksen että hakija on oleskellut tässä kaupungissa vuodet 1907—1910 ja vuodesta 1913 sekä ettei poliisilla ole hakijaa

vastaan mitään muistuttamista. Edelleen on hakemuksen oheen pantu takaus valtiolle ja kunnalle menevistä kolmen vuoden veroista sekä lupa oleskella Helsingissä $\frac{1}{1}$ 1920 asti.

V. V.:

Kvsto puoltanee anomusta sillä edellytyksellä, että hakija oikeutetaan vastedeskin oleskelemaan tässä maassa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Maist:n kirjelmä ynnä Uudenmaan läänin maaherranviraston lähetteet erinäisten kaupungin poliisilaitokselle myönnettyjen lisämäärärahan johdosta.

Erinäisten Sisäministeriön Maaherralle lähettämien kirjeiden mukaan on Valtioneuvosto $\frac{2}{10}$ 1919 myöntänyt täkäläiselle poliisilaitokselle lisämäärärahoja alempana mainittuihin, laitoksen menosääntöön merkittyihin eriin seuraavat määrät, nimittäin: talousmenoja varten 50,000, puhtaaksikirjoitusta ja tarverahoja varten 75,000, raitiotielippujen hankkimiseksi poliisimiehistöle 9,000, laitoksen hevosten hoitoa ja rehujen ostoa varten sekä arvaamattomiin menoihin yhteensä 175,379 markkaa, joiden määrärahan suoritukseen kaupungin tulisi ottaa osaa $\frac{2}{7}$:lla. Maist. on lähettänyt asian Kvston tiedoksi ja toimenpidettä varten.

V. V.:

Kun Kvsto on aikaisemmin useita kertoja Hallitukselta anonut saada antaa lausunnon, kun on kysymys määrärahan myöntämisestä Helsingin poliisilaitokselle $\frac{26}{6}$ 1916 vahvistetun menosäännön lisäksi ilman että tätä on otettu huomioon, ja kun ei Vstolle esillä olevassa tapauksessakaan ole varattu tilaisuutta lausua mieltänsä, kieltäytynee Vsto velvoittamasta kaupunkia suorittamaan puheenalaisten lisämäärärahan myöntämisestä johtuvaa menoa.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 4.

Maist:n kirjelmä ynnä Uudenmaan läänin Maaherran lähetteet jäsenten valitsemisesta Valtion uuden ruotsalaisen tyttökoulun sekä Helsingin koelyseon vanhintenneuvostoon.

Viitaten Kouluhallituksesta $\frac{2}{8}$ 1918 annetun asetuksen 36 §:än, jonka mukaan oppilaitosten vahintenneuvostojen jäsenet on asianomaisten kuntain valittava, etusijassa oppilaiden vanhemmista, viisi kutakin koulua varten ja kolmeksi lukuvuodeksi kerrallaan, anoo Kouluhallitus Maaherran myötävaikutusta siihen, että tuollaiset vanhintenneuvostot tulevat vlituiksi edellä mainittuja kouluja varten. Asia on lähetetty Kvstolle vaalin toimittamista varten.

V. V.:

Kvsto valinnee suhteellista vaalitapaa noudattaen viisi jäsentä sekä Valtion uuden ruotsalaisen tyttökoulun että Helsingin koelyseon vanhintenneuvostoihin lukuvuosisiksi 1919—1922.

Ehdokaslistat annettaneen Vston puheenjohtajalle tässä kokouksessa ennen klo 8 i. p. ja nimenhuuto toimitettaneen aikaisintaan klo 9.

Kvsto:

Vanhempainneuvostoihin valittiin: Valtion uuden ruotsalaisen tyttökoulun: rva Emmy Gesellius, vahtim. K. Nordin, rva Hildur Groundstroem, rva Edit Stolt ja nti Lydia Niemi, sekä Helsingin koelyseon: tri Ensio Alho, vanginvartija A. V. Aromaa, lehtori Rolf Krogerus, prof. V. Voionmaa ja fil. maist. J. W. Keto.

N:o 5.

Maist:n kirjelmä ynnä Uudenmaan läänin Maaherran lähete toiminimen Tuomikoski & Hietanen, Ltd, elinkeino-oikeuden hakemuksen johdosta.

Edellä mainittu lontoolainen toiminimi aikoo täällä avata haaraliikkeen luvallisten tavara- ja vientiä sekä asioimisliikettä varten, johtajana Suomen kansalainen, kauppias Juho Hietanen, sekä oheenpanee takauksen valtiolle ja kunnalle menevistä kolmen vuoden veroista.

V. V.:

Kvsto puoltanee myöntymistä hakemukseen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 6.

Maist:n kirjelmät ynnä Uudenmaan läänin Maaherran lähetteet proviisorien Eino Johannes Wialénin, Lennart Westinin ja Lennart Teodor Skoglundin hakemusten johdosta saada lupa rohdoskaupan harjoittamiseen.

Oheenpannen todistukset täysi-ikäisyydestään ja hyvämaineisuudestaan sekä proviisoritutkinnon suorittamisesta anovat hakijat lupaa saada täällä harjoittaa rohdoskauppaa.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei sillä ole tiedossaan mitään, mikä voisi aiheuttaa hakemusten epäämisen.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 7.

Maistn kirjelmä ynnä Maaherran lähete Helsingin pitäjän kunnanvaltuutettujen anomuksen johdosta saada vahvistus Brändön huvilakaupungin palojärjestyksen ehdotukselle.

Helsingin pitäjän kunnanvaltuutettujen anottua Maaherran vahvistusta Brändön huvilakaupungin palojärjestyksen ehdotukselle on Maaherra kehottanut Maistraattia oman lausuntonsa kera lähettämään Kvston lausunnon asiasta.

Rkamari on asiasta hankkinut sekä kaupungin yleisten töiden Hallituksen että palomestarin lausunnon. Hallituksella ei ole ollut mitään muistuttamista, ja palomestariakin puoltaa ehdotusta muutoin, paitsi että 15 §:än, jossa määrätään palokalut säilytettäväksi „helposti luokse päästävässä paikassa“, olisi lisättävä sanat: „joka osotetaan nimilaatalla, jossa on kirjoitus Palokalut, Brandredskap.“

Rkamarilla ei ole mitään muistuttamista palomestarin ehdotusta vastaan.

V. V.:

Kvsto puoltanee puheenalaisen palojärjestyksen vahvistamista palomestarin ehdottamin lisäyksin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 8.

Uudenmaan läänin Maaherran päätös kaupungin Rakennuskonttorin katselmustoimituksissa sekä tuollaisten toimitusten johdosta annettaviin toimituskirjoihin nähden noudatettavan uuden taksan vahvistamisesta.

Sittenkuin Kvsto oli 9/9 1919 hyväksynyt mainittuja toimituksia varten uuden taksan (*Pain. asiakirj. N:o 30 vuodelta 1919*) sekä alistanut päätöksen lääniin Maaherran vahvistettavaksi, on Maaherra 23/10 vahvistanut sen.

V. V.:

Maistraattia kehoitettaneen julkaisemaan taksa kunnallisasetuskoelmassa sekä saattamaan Maaherran päätös Rkamarin tiedoksi kaupungingeodeetille taatun vastikkeen maksamiseksi hänelle tähän asti tulleiden virkasivutulojen sijasta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 9.

Rkamarin esitykset lisäysten myöntämisestä erinäisiin Satamakonttorin ja Sosialilautakunnan määrärahoihin.

a) Satamakonttorin pyynnöstä Rkamari esittää, että konttorin höyrypurren vuokraa

ja moottoriveneen käyttökuluja sekä polttoaineita ja tarverahoja varten oleviin määrärahoihin 2,200, 2,000 ja 3,500 markkaan myönnettäisiin käyttövaroista lisäystä kuhunkin 1,000, 900 ja 1,500 markkaa eli yhteensä 3,400 markkaa.

b) Sosialilautakunnan pyynnöstä Rkamari esittää Kvston käyttövaroista myönnettäväksi lautakunnan 2,500 markan määräiseen tarverahain määrärahaan 3,000 markan lisäyksen. Määrärahan ylitys on etusijassa johtunut viime vuonna toimitetusta asuntolojen tiedustuksesta.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 10.

Rkamarin ilmoitus toimenpiteestään kaupunginkassan vahvistamiseksi sekä esitys samansuuntaisiin lisätoimenpiteisiin ryhtymisestä.

Kun kaupunginkassan tila oli suuresti heikontunut ja kaupunki tarvitsi rahavaroja juokseviin menoihinsa, oli Rkamari ^{27/10} 1919 Suomen Pankissa diskontannut 3,000,000 markan määräisen 3 kuukauden vekselin ja anoo nyt tämän toimenpiteensä hyväksymistä. Kun 1918 vuoden kunnallisveroien kannanta voidaan toimittaa aikaisintaan tammikuussa 1920, anoo Kri lupaa saada edelleen lisätä kaupungin tilapäisvelkaa 10 miljoonalla markalla voidakseen suorittaa juoksevat menot, joita on johtunut m. m. siitä, että erinäisille kunnan laitoksille on myönnetty tuntuvia lisävaroja, sekä menot, joita johtuu hankkeissa olevasta kaupungin viranpitäjien kalliinajanlisäysten korotuksesta.

V. V.:

Rkamarin esitystä puolletaan, ja tehtäneen päätös $\frac{2}{3}$ enemmistöllä.

Kvsto:

Rkamarin ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

N:o 11.

Rkamarin esitys lisämäärärahain myöntämisestä istutusten ja puutaimistojen kunnossapitoon.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus on Rkamarilta anonut hankittavaksi lisämäärärahaa 77,000 markkaa tilille 13. P. L. VIII. 1 „Istutusten ja puutaimistojen kunnossapito“ (budjetissa on 275,000: —) huomauttaen, että kuluvan vuoden budjettiehdotusta syyskuussa 1918 laadittaessa tuntipalkoiksi luettiin Smk 2: 05 miehille, Smk 1: 60 naisille ja Smk 6: — ajomiehille, mutta jo seuraavassa lokakuussa nämä tuntipalkat olivat kukin 2: 65—2: 75, 2: 15 ja 7: —. Nuoremman miehisen työvoiman puutteessa oli

töissä käytetty entistä enemmän naisia, enimmäkseen leskiä, joilla oli turvattomia lapsia elätettävänä, ja näille maksettu jopa Smk 25: 20 päivässä naimattoman työläisen saadessa päiväpalkkaa 22 markkaa. Kri esittää Hallituksen anoman lisäyksen myönnettäväksi Kvston käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 12.

Rkamarin esitys eräiden kelpoisuusehtojen säätämisestä kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehille ja heidän lukumääränsä lisäämisestä.

Rkamari mainitsee, että kaupungin kiinteän omaisuuden kirjanpitoarvo on kaupungin kassa- ja tilialitoksen johtosäännön 46 §:n mukaan 1920 vuoden alusta määrättävä kunnallislain 72 §:n 3 momentin johdosta ainakin joka kolmas vuosi toimitettavissa katselmuksissa. Kun tämän tehtävän suorittamiseen vaaditaan ammattitietoja, olisi katselmusmiesten lukumäärä lisättävä kahdesta kolmeksi ja tulisi näistä yhden olla arkkitehti, yhden insinööri ja yhden maanviljelijä. Kun katselmusmiesten työ lisääntyy monin verroin ja vaatii kuukausimääriä niinä vuosina, joina katselmuksia toimitetaan, olisi Krin mielestä katselmusmiehille maksettava korvaus laskun mukaan, johon pantaisiin palkkio sekä välittömät menot. Tätä tarkoitusta varten olisi budjettiin pantava esimerkiksi 10,000 markan määräraha. Rkamari huomauttaa edelleen, että katselmuskulut kävisivät huokeammiksi, jos katselmuksen toimittaisivat kaupungin omat virkamiehet, kuin jos siihen käytettäisiin yksityisiä ammattimiehiä.

V. V. on asiasta hankkinut lausunnon kunnallisten lautakuntain johto- ja ohjesääntöjen muutuskysymyksiä pohtimaan asetetulta valiokunnalta. Jos katselmusmiehille säädetään Rkamarin mainitsemat kelpoisuusehdot, on vastamainitun valiokunnan mielestä kukin katselmusmies valittava erikseen, joten kaupunkien uuden kunnallislain 23 §:n säännöstä ei voitaisi soveltaa. Olisi kuitenkin valiokunnan mielestä paremmin kunnallislain hengen mukaista, jos mainittua pykälää voitaisiin soveltaa tässäkin tapauksessa, minkätähden katselmusmiehet olisi, siinä tapauksessa että takeita heidän toimikelpoisuudesta on olemassa, valittava suhteellista vaalitapaa noudattaen. Kun ainoastaan kolme erikoisalaa tulee kysymykseen, voitaisiin mainitunlaiset takeet saada, jos katselmusmiehiä valittaisiin viisi, koska siinä tapauksessa saanee edellyttää, että Kvston valitsijaryhmät laativat ehdokaslistansa niin, että kolme ensimmäistä kumpaisenkin listan ehdokasta täyttää asetetut ehdot. Ensiksi toimitettavassa vaalissa olisi sentähden V. V:n koetettava saada tällainen menettely käytäntöön; vastaisen varalle laatisi valiokunta asianmukaisen johtosääntöehdotuksen. Katselmusmiesten lukumäärän lisääminen ei korottaisi kustannuksia, koska korvaus maksettaisiin suoritetusta työstä laskun mukaan. Katselmusmiesten luvun ollessa viisi käyvät varamiehet tarpeettomiksi, sitä suuremmalla syyllä kun näitä ei ole asetuksissa edellytetty.

V. V.:

Kvsto määrännee kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiesten lukumäärän viideksi

sekä kehottanee edellämainittua valiokuntaa laatimaan ehdotuksen näiden johtosäännöksi huomioon ottamalla Rkamarin mainitsemat ammattitiedot. Samalla oikeutettaneen Rkamari ensi vuoden budjettiehdotukseen merkitsemään katselmusmiesten palkkioita varten 10,000 markan arviomääräraha.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 13.

Rkamarin esitys korvauksen hankkimisesta Valtioneuvostolta kaupungin n. s. sapööri-kasarmialueen rakennuksissa kustantamista korjauksista.

Senaatti oli ^{24/5} 1918 läänin Maaherran esityksestä luovuttanut poliisikoulun sekä täkäläisen poliisilaitoksen käytettäväksi n. s. sapöörikasarmialueella korttelin N:o 217 pohjoisosassa sijaitsevat rakennukset Litt. II, III, IV ja V, sillä ehdolla että kaupunki kustansi niissä tarpeelliset muutos- ja korjaustyöt sekä otti vastatakseen rakennusten ynnä rajakkaisten katuosain kunnossapidosta, ollen kaupungin kanssa vastedes sovittava rakennusten ehdollisesta vuokrasta. Kokouksessaan ^{10/12} 1918 Kvsto päätti Hallitukselta anoa, että kaupunki saisi käyttää edellä mainittuja rakennuksia 10 vuotta poliisilaitoksen tarpeisiin, sillä ehdolla että kaupunki sitoutui panettamaan rakennukset käyttökelpoiseen kuntoon sekä vastaamaan rakennusten ja rajakkaisten katuosain kunnossapidosta. Puheenalaisia korjaustöitä varten merkittiin 1919 vuoden menosääntöön 97,000 markkaa.

Rkamarin ilmoituksen mukaan käytettiin mainittujen rakennusten ja niihin kuuluvan pihamaan korjauksiin sittemmin Smk 43,960: 95, josta määrästä kuitenkin Smk 6,556: 74 meni kaluston, niikuin pöytäin, tuolien, penkkien ja makuulavitsain, hankintaan.

Valtioneuvosto on kuitenkin tammikuun 24 päivänä kuluvaan vuotta kumonnut senaatin edellämainitun päätöksen puheenalaisten rakennusten luovuttamisesta poliisin tarpeisiin sekä antanut ne sotaväen käytettäväksi. Saatuaan Valtioneuvoston vastamainitun päätöksen tiedokseen pyysi Rkamari kaupungin yleisten töiden Hallitukselta lausuntoa asiasta, ja oli Hallitus sittemmin lausunut että, kun kaupunki ei enää saanut käyttää puheenalaisia rakennuksia eikä sillä siis myöskään ollut mitään hyötyä niihin käyttämistään korjauskustannuksista, olisi valtiolta haettava korvausta niistä. Pois luettua kaluston ostoon käytetyt Smk 6,556: 74 olisi valtion korvattava kaupungille loput eli Smk 37,404: 21.

Rkamari yhtyy kaikkiin puolin Hallituksen esittämiin näkökohtiin. Kaupunki on tosin velvollinen hankkimaan poliisilaitokselleen huoneistot, mutta ei suinkaan teettämään kalliita korjauksia valtion rakennuksissa, jotka tosin on luovutettu kaupungin käytettäväksi, mutta jo ennen korjaustöiden loppuun saattamista palautetaan valtion haltuun, minkätähden Kri esittää, että Kvsto päättäisi valtiolta hakea edellä mainittujen korjauskustannusten korvausta Smk 37,404: 21.

V. V.:

Rkamarin ehdotus hyväksyttäneen.

Kvsto:

Rkamarin ehdotus hyväksyttiin.

N:o 14.

Palkkalautakunnan esitys määrärahan myöntämisestä palkankorotuksen antamiseksi määrävuosien palveluksesta erinäisille kaasulaitoksen virkailijoille.

Kun kaasulaitoksen varastonhoitaja Frans Johan Fred ja avustava varastonhoitaja Rudolf Svartström sekä putkimestari Willehad Kurkela ja ulkotöiden putkimestari Otto Haukinen ovat kunnallisten viranpitäjain palvelusehtosäännön 8 §:n perusteella $\frac{1}{11}$:stä 1919 lähtien oikeutetut saamaan korotusta, Fred ja Svartström 10 sekä Kurkela ja Haukinen 5 vuoden palveluksesta, mutta tätä varten tarpeellinen määräraha on epähuomiosta jäänyt merkitsemättä menosääntöön, esittää Palkkalautakunta tähän tarkoitukseen Kvston käyttövaroista myönnettäväksi kaikkiaan Smk 1,807: 55.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 15.

a) Palkkalautakunnan esitys Helsingin virkamiesten yhdistyksen y. m. tekemäin, kaupungin viranpitäjain palkkaetujen parantamista tarkoittavain anomusten johdosta (Pain. asiakirj. N:o 48 vuodelta 1919);

b) Kansakoulujohtokuntain esitys tuntiopettajain palkkain korottamisesta.

Kaupungin kansakoulujohtokunnat anovat kansakoulujen tuntiopettajain palkan korottamista 4 markasta 7 markkaan sekä ilta- ja jatkokoulujen opettajain tuntipalkan korottamista 6 markasta 10 markkaan.

Tämän johdosta Palkkalautakunta alistaa, eikä korotusta olisi rajoitettava 50 %:in nykyisistä määristä, joten tavallisten kansakoulujen tuntiopettajat saisivat 6 sekä ilta- ja jatkokoulujen tuntiopettajat 9 markkaa. Semmoinen rajoitus on Palkkalautakunnasta näyttänyt sitä tarpeellisemmalta, kun esillä olevassa tapauksessa ei ole kysymys kalliinajanlisäysten, vaan palkan korottamisesta, jota tietysti vastedes kävisi vaikeammaksi vähentää kuin kalliinajanlisäystä. Lautakunnan ehdottama korotus tuottaisi lisämenoja ruotsinkielisille kansakouluille noin 20,000 ja suomenkielisille noin 56,000 markkaa, joten, jos korotusta sovellettaisiin kuluvan lukuvuoden alusta, ensinmainituille kouluille olisi myönnettävä 8,000 ja jälkimäisille 19,000 markan lisämääräraha.

c) Kaupunginorkesterin soittajain valtuuskunnan anomus palkkaetujen parantamisesta.

Valtuuskunta esittää, että orkesterin jäsenetkin pääsisivät osallisiksi Helsingin virkamiesten yhdistyksen anomista korotetuista kalliinajanlisäyksistä sekä saisivat valita edustajan siihen valiokuntaan, joka ehkä asetetaan pohtimaan kysymystä viranpitäjain taloudellisen aseman parantamisesta.

Tämän johdosta Palkkalautakunta viittaa kuluvaan lokakuun 15 päivänä tekemäänsä esitykseen (Pain. asiakirj. N:o 48 vuodelta 1919) sekä ehdottaa, ettei esillä oleva anomus aiheuttaisi muuta toimenpidettä, koska orkesterin jäsenet, siinä tapauksessa että Palkkalautakunnan ehdotus kalliinajanlisäysten korottamisesta hyväksytään, tulevat näistä korotuksista osallisiksi Lautakunnan ehdotuksen 3) kohdan mukaan.

V. V.:

a) Palkkalautakunnan A), B) ja C) kohdalla tekemiä ehdotuksia lahjapalkkion ja korotettujen kalliinajanlisäysten maksamisesta puolletaan, paitsi mikäli koskee perhe-elatusapumaksua, joka korotettaneen 60 markkaan kutakin henkeä kohti kuukaudessa, minkä johdosta menot lisääntyvät 80,000 markalla, joten olisi Vston käyttövaroista kuluvaan vuotta varten osotettava puheenalaiseen tarkoitukseen kaikkiaan 2,380,000 markkaa, minkä ohessa V. V. esittää, että Kvsto päättäisi antaa Palkkalautakunnan toimeksi Vstolle laatia ehdotuksen kunnallisten viranpitäjien palkkaetujen ja kunnallisten eläkkeiden järjestelyksi, jonka asian käsittelyyn Palkkalautakunnassa saisi ilman äänioikeutta ottaa osaa Hel-singin kaupungin virkamiesten yhdistyksen ja muiden, mainittuun yhdistykseen kuulumattomien viranpitäjien edustajia Palkkalautakunnan määrättävä luku.

b) Palkkalautakunnan ehdotusta puolletaan, ja pantaneen tarvittavat lisämäärärahat maksettaviksi Vston käyttövaroista.

c) Esitys ei aiheuttane erikoista toimenpidettä.

Kvsto:

a) V. V:n ehdotus hyväksyttiin semmoisina lisäyksin, että Palkkalautakunnan on lahjapalkkioita maksaessaan otettava huomioon asianomaisten luontoisedut.

b) ja c) V. V:n ehdotukset hyväksyttiin.

N:o 16.

Puheenjohtajain valitseminen 33 äänestysalueen vaalilautakuntiin kunnallisvaaleja varten.

Kokouksessaan 28/10 valitsi Kvsto keskuslautakunnan puheenjohtajan ja jäsenet sekä vaalilautakuntain jäsenet ynnä 1. ja 2. äänestysalueen vaalilautakunnan puheenjohtajat, joten nyt on valittava jäljellä olevain 33 äänestysalueen puheenjohtajat.

Kvsto:

Vsto valitsi 3—35 äänestysalueen vaalilautakuntain puheenjohtajat.

N:o 17.

Vaivaishoitohallituksen esitys lisäysten myöntämisestä erinäisiin vaivaishoidon määrärahoihin.

Vaivaishoitohallitus ilmoittaa, että erinäiset vaivaishoidon määrärahat ovat osottautuneet riittämättömiksi, onpa osa jo ylitettykin, minkätähden lisämäärärahoja tarvittaisiin seuraavat määrät (budjettimääräraha on mainittu sulkujen välissä):

Vaivaishoitohallitus: Tarverahat, siivoaminen y. m. (20,000: —) 15,000: —, polttoaineet (4,000: —) 3,000: —, valaistus (800: —) 600: —, arvaamattomat menot (15,000: —) 11,000: —, Vaivaishoitohallituksen jäsenten palkkiot (25,000: —) 3,000: —.

Kunnalliskoti: Lääkkeet (18,000: —) 9,000: —, valaistus ja voima (12,000: —) 8,000: —, korjaustyöt (6,000: —) 2,000: —, vedenkulutus (15,000) 8,000: —, sekalaista (6,000: —) 6,000: —, polttoaineet (175,000: —) 179,464: 50.

Oulunkylän lastenkoti: Valaistus (1,200: —) 1,000: —, lääkkeitä (4,000: —) 1,600: —, sekalaiset menot (2,500: —) 1,500: —, vaatteidenpesu (12,000: —) 8,000: —.

Elänteelleanto: (800,000: —) 350,000: —, eli yhteensä 609,164: 50.

Lisämäärärahain tarpeen perustelemiseksi esitetään m. m. seuraavaa: Uutta kansliaa perustettaessa oli Vaivaishoitohallitus varannut itselleen tilaisuuden vastedes tehdä esityksen määrärahan myöntämisestä tarverahoja, polttoaineita, valaistusta y. m. varten. Syynä polttoainemäärärahan riittämättömyyteen on ollut halkojen hinnannousu. Viidennen osaston perustamisesta Vaivaishoitohallitukseen oli johtunut osastokokousten luvun lisääntyminen, minkätähden jäsenten palkkiomäärärahaan tarvitaan lisäystä. Arvaamattomain menojen määräraha on loppuun kulutettu ja eräitä laskuja suorittamatta. Tämä on johtunut siitä, että vaivaishoitotilaston laatimiseen, joka kuluvana vuonna on laadittu uuden järjestelmän mukaan, on täytynyt käyttää ylimääräisiä apuvoimia, mikä niinikään on ollut laita kansliahenkilökunnan sairastumisen johdosta. Näihin menoihin on käytetty arvaamattomiin menoihin varattuja varoja, josta määrärahasta lisäksi on suoritettu kunnalliskodin lääkärin viransijaisuuspalkkiot. Elänteelleantoa varten oli Vaivaishoitohallitus kuluvan vuoden budjettiehdotukseen merkinnyt 1,000,000 markkaa, mutta Kvsto oli sen vähentänyt 800,000 markkaau. Vaivaishoitohallituksen ei kuitenkaan ole tähän asti onnistunut vähentää elänteelleantokustannuksia, vaan on niitä päin vastoin täytynyt lisätä. Lastensuojelukeskukseen toiminnan johdosta on elänteelleannettujen lukukin lisääntynyt. Kysymys Ryttylän maatilan käyttämisestä on edelleen ratkaisematta, ja sinne sijoitettujen lasten hoitokustannukset ovat käyneet verraten kalliiksi. Kunnalliskodin lääkekustannukset ovat tuntuvasti kohonneet espanjantaudin johdosta, jota paitsi sähkön hinnan korotuksen johdosta on tarpeellista korottaa valaistusta ja voimaa varten olevaa määrärahaa. Voimankulutus on lisääntynyt, sen johdosta että mankeli ja pesukone ovat suuren hoidokkiluvun vuoksi olleet käynnissä joka päivä. Korjausmäärärahaan on lisäys tarpeellinen koneöljyn, pyyhkeiden y. m. hinnannousun johdosta. Tavattoman suuren kuolleisuuden johdosta tarvitaan lisäystä sekalaisten menojen määrärahaan, josta suoritetaan ruumisarkkujen kustannukset. Kun oli syytä peljätä, ettei kaikkia halkoja voitaisi tänä vuonna kuljettaa kunnalliskotiin raitiotietä pitkin, oli suuri osa haloista kuljettu jo vuonna 1918. Tämän johdosta oli kunnalliskoti joutunut viime vuonna velkaan halkokonttorille, ja sen suorittamiseksi olisi tarvittu noin 120,000 markkaa, mutta siihen tarkoitukseen hankittiin ainoastaan noin 20,000 markkaa. Kun halkokonttori ei ollut ajoissa ilmoittanut hintojaan, merkittiin halkojen hinta kuluvan vuoden budjettiehdotukseen viimevuotisen hinnan mukaisesti, joka sittemmin osottautui liian alhaiseksi. Huomattava on lisäksi, että uitettujen halkojen polttoainearvo on tuntuvasti vähempi kuin halkojen polttoarvoa. Näistä syistä on myöskin Oulunkylän lastenkodin polttoainemäärärahaan lisäystä tarpeen.

Rkamari mainitsee, että jo aikaisemmin on myönnetty vaivaishoidolle tuntuvia lisämäärärahajoja, nimittäin 600,000 markkaa suoranaisiin avustuksiin, 600,000 markkaa kunnalliskodin ruuanpitoon, 45,000 markkaa lääkkeisiin ja 45,000 markkaa hautauskuluihin, joten lisämäärärahat, lukuun otettuina nyt anotut, nousevat kaikkiaan Smk:n 1,899,164: 50, mikä osottaa, ettei vaivaishoidon menoja oltu voitu budjettia laadittaessa

oikein laskea. Kri puoltaa nyt anottuja lisämäärärahoja myönnettäväksi Vston käyttö-varoista.

V. V.:

Puolletaan Rkamarin ehdotuksen mukaisesti.

Kvsto:

Myönnyttiin Rkamarin ehdotuksen mukaisesti.

N:o 18.

Raastuvanoikeuden ilmoitus Holhouslautakunnan puheenjohtajan toimikauden päättymisestä 1919 vuoden lopulla.

Kun aika, joksi Raastuvanoikeus viimeksi määräsi esittelijäsihteeri Johan Alfred Nordmanin tämän kaupungin Holhouslautakunnan puheenjohtajaksi, päättyy kuluvan vuoden umpeen mennessä, oli lautakunta anonut määrättäväksi puheenjohtajaa nelivuotiskaudeksi 1920—23, minkä johdosta Raastuvanoikeus, holhouslain 3 §:n mukaisesti pyytää Kvstoa ehdottamaan puheenjohtajan.

V. V.:

Raastuvanoikeudelle annettavassa lausunnossa ehdottanee Kvsto esittelijäsihteeri Nordmanin määrättäväksi Holhouslautakunnan puheenjohtajaksi nelivuotiskaudeksi 1920—23.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 19.

Sairaalaylihallituksen esitys lisäysten myöntämisestä erinäisiin Humaliston sairaalan määrärahoihin.

Humaliston sairaalan johtokunnan anomuksen johdosta esittää Sairaalaylihallitus myönnettäväksi lisäystä seuraaviin sairaalan määrärahoihin, nimittäin ruuanpitoon 40,000, palkkoihin 1,500, lääkkeisiin 1,000 ja sekalaisiin menoihin 2,000 eli yhteensä 44,500 markkaa.

Rkamarin kehotuksesta on Ylihallitus tehnyt selkoa puheenalaisten määrärahain käyttämisestä ja samalla ilmoittanut, että lisäys palkkamäärärahaan on käynyt tarpeelliseksi hoitohenkilökunnan keskuudessa sattuneiden lukuisain taudintapausten johdosta, viransijaisten palkka kun on maksettu tältä tililtä. Kri puoltaa lisäyksiä myönnettäväksi Vston käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan Rkamarin ehdotuksen mukaisesti.

Kvsto:

Myönnyttiin Rkamarin ehdotuksen mukaisesti.

N:o 20.

Maistn kirjelmä Helsingin ensimmäisen kaupunginlääkärintervikaa koskevina hakemuksina.

Mainittua virkaa ovat määrään kuluessa hakeneet täläläinen terveydenhoidontarkastaja, lääket.lis. Fridolf Hisinger ja Käkisalmen kaupunginlääkäri, lääket.lis. Anders Emil Luukkonen, joiden hakukirjoista käy selville seuraavaa:

1) hakija *Hisinger* on syntynyt 1885; lääket.lis. ja oikeutettu lääkäri 1914; kolera-tarkastuslääkäri $22/5-1/10$ 1909; v. t. kunnanlääkäri Janakkalassa $24/3-10/5$ 1911, Porvoossa $1/7-16/8$ 1911 sekä Inkoossa $20/8-10/9$ 1912 ja samalla rautatielääkäri; assistentti yleisen sairaalan sisätautien osastolla $16/3$ 1914— $12/5$ 1917; hoitanut ruumiin-avauksia Patologisessa laitoksessa heinäkuun 1916; opettajana sisätautien poliklinikassa kesän 1917; sisätautien klinikan Röntgen-laitoksen v. t. johtaja kesä- ja heinäkuun 1917; v. t. assistentti Helsingin kulkutautisairaalassa $15/7-1/8$ 1917; $1/1$:stä 1918 A. B. Sinebryhoffin lääkäri ja $1/2$:sta 1918 v. t. terveydenhoidontarkastaja täällä; kesällä 1918 kuuden viikon aikana hoitanut täläläisen ensimmäisen kaupunginlääkärintervikaa; $29/10$ 1918 valittu Helsingin vakinaiseksi terveydenhoidontarkastajaksi oikeutettuna tämän viran ohessa Terveydenhoitolautakunnan luvalla harjoittamaan muutakin lääkäritoimintaa; kolera- ja pilkkukuumetarkastuslääkäri Helsingissä $15/7$ 1918— $1/3$ 1919 ja $1/4$:stä 1919 toistaiseksi; oheenpanee asianmukaiset kielitodistukset; julkaissut teoksen „Några ord om Leucæmi“; Patologisessa laitoksessa valmistanut erään tieteellisen teoksen käytännöllisen osan;

2) hakija *Luukkonen* on syntynyt 1875; lääket.lis. 1905; amanuenssina Kirurgisessa sairaalassa 6 kuukautta 1903; Iisalmen v. t. kunnanlääkäri $1\frac{1}{2}$ kuukautta 1904; Käkisalmen kaupunginlääkäri vuodesta 1905 12 vuotta ja 10 kuukautta; sikäläisen kunnallissairaan, lapsenpäästölaitoksen ja kylpylän lääkäri 1905—17, koululääkäri 11 vuotta, kolerasairaan ja kolera-tarkastuslääkäri 1908, 1909 ja 1910 sekä Käkisalmen turvalaitoksen lääkäri; Käkisalmen piirin v. t. piirilääkäri $25/9-25/10$ 1911; Hiitolan—Raasulin rautatierakennuksen lääkäri 4 vuotta; Käkisalmen terveydenhoitolautakunnan puheenjohtaja keväästä 1905 lähtien $12\frac{1}{2}$ vuotta; julkaissut „Terveydenhoitolehtä“ 5 vuotta; Käkisalmen kaupunginvaltuuston jäsen $11\frac{1}{2}$ vuotta, niistä varapuheenjohtaja 1907—13 ja puheenjohtaja 1914—16; lukuisia lääketieteellisiä ja terveydenhoidollisia kysymyksiä käsitteleviä julkaisuja; oheenpanee kielitodistukset.

Antamassaan lausunnossa Terveydenhoitolautakunta huomauttaa, että ensimmäisen kaupunginlääkärintervikaa tulee voimassa olevan johtosäännön mukaan olla näyttänyt omaavansa perinpohjaiset tiedot yleisessä terveydenhoidossa ja että molemmat hakijat täyttävät tämän ehdon. Virka-ansioihin nähden on hakija Luukkonen kilpahakijaansa etevämpi, mutta hakija Hisinger taas on neljättä vuotta toiminut assistenttina täläläisessä yleisessä sairaalassa ja siten saavuttanut hyvät erikoistiedot sisätautien alalla sekä sittemmin $1\frac{1}{4}$ vuoden aikana toimiessaan täläläisenä terveydenhoidontarkastajana ja v. t. kaupunginlääkärintervikaa hyvin perehtynyt tämän paikkakunnan terveydenhoito-oloihin. Kun viimeksi mainitulla seikalla on suuri merkitys ensimmäisen kaupunginlääkärintervikaa menestykselliseen hoitoon nähden ja hakija Hisinger on etevällä tavalla hoitanut nykyisen toimensa, puoltaa Terveydenhoitolautakunta häntä virkaan.

Hakuajan umpeenmentyä on lääketieteen- ja kirurgiantohtori *Einar Therman* Kaupunginvaltuuston kansliaan antanut kirjelmän, jossa hän, huolimatta aikaisemmasta hakemuksensa peruuttamisesta, pyytää saada hakea puheenalaista virkaa. Tri Thermanin

kirjelmän oheisesta ansioluettelosta käy selville, että hän on syntynyt 1875; lääket.lis. 1905 sekä lääketieteen- ja kirurgiantohtori s. v.; tehtaanlääkäri Kymin Osakeyhtiön palveluksessa 1905 ja yllilääkäri 1916; amanuenssi Helsingin yleisen sairaalan sisätautien osastolla $\frac{1}{9}$ 1901— $\frac{1}{9}$ 1902 sekä tšekäläisessä Diakonissalaitoksessa $\frac{1}{7}$ — $\frac{1}{9}$ 1900 ja $\frac{15}{4}$ — $\frac{1}{6}$ 1901; alilääkäri Heinolan kylpylaitoksessa kesän 1901; assistentti yliopiston fysiologis-kemiallisessa laboratoriossa kevätlukukauden 1903 ja lukuvuoden 1903—1904; julkaissut erinäisiä tieteellisiä kirjoitelmia; tehnyt opintomatkoja; oheenpanee kielitodistuksen.

Terveystenhoitolautakunnan mielestä täytyy hakija Thermanin, joka on useat vuodet toiminut tehtaanlääkärinä, katsoa saavuttaneen sen kokemuksen yleisessä terveydenhoidossa, jota johtosäännön mukaan ensimmäiseltä kaupunginlääkäriltä vaaditaan, ja on hakija Therman kilpahakijoitaan etevämpi siinä, että hän on saavuttanut lääketieteen ja kirurgian tohtorinarvon. Virka-ansioihin nähden voi hakija Thermanin asettaa hakija Luukkosen rinnalle, mutta kun hänen toimintansa on ollut varsin yksipuolista, pysyy Lautakunta ehdotuksessaan hakija Hisingerin valitsemisesta virkaan.

V. V.:

Kun hakija Therman ei ole antanut hakukirjojaan määrääjän kuluessa, ei hänen hakemustaan otettane huomioon virkaa täytettäessä, vaan valinnee Kvsto, jonka asiana kaupunginlääkärin valitseminen voimassa olevan kunnallislain mukaan näyttää olevan, umpilipuin ensimmäisen kaupunginlääkärin molemmista muista hakijoista.

Kvsto:

Virkaan valittiin hakija Hisinger.

N:o 21.

Valiokunnan mietintö kaupungin kansakoulujen jatkoluokkain järjestämistä koskevasta asiasta (Pain. asiakirj. N:o 2 vuodelta 1919).

Kvsto:

Asia lähetettiin Kansakoulujohtokuntiin.

N:o 22.

Juovutusjuoma-asioita valmistelevaan asetetun Kvston valiokunnan lausunto denaturoitujen alkoholipitoisten aineiden myyntilupaa tarkoittavista hakemuksista.

Seuraavia hakemuksia saada myydä denaturoitujen alkoholipitoisten aineiden valmistuksesta, maahantuonnista ja myynnistä $\frac{29}{5}$ 1917 annetun asetuksen 5 §:ssä mainittuja tavaroita puoleltaan mainitsemalla ne aineet, joita hakijat hakemuksensa ja valiokunnan harkinnan mukaan oikeutettaisiin pitämään kaupan avonaisessa myymälässä $\frac{1}{6}$ 1920 asti:

a) Parturiliikkeet:

- 1) D. S. Ekensten, Erottajakatu 3: hiusvesiä ja Eau de Cologne;
- 2) Matti Makkonen, Fredrikinkatu 24: S:n s:n;

b) Muut liikeet:

3) A. B. Knut E. Holtz, Kaivokatu 11: lakkavernissaa ja pulituuria;

4) Hilda Torén, Annankatu 24: kotimaisia hajuvesiä.

Sitä vastoin ehdottaa valiokunta alempana mainituista syistä evättäväksi seuraavia hakemuksia:

1) A. B. Helsingfors Apotekares Drognerlag yhtiön hakemusta saada maamme apteekkeihin tukuttain myydä hammas-, hius-, iho- ja hajuvesiä, koska edellä mainittu säännös edellyttää myyntiä avonaisessa myymälässä, mikä ei ole tässä tapauksessa laita;

2) Finska A. B. Gasaccumulator O. Y:n hakemusta saada myydä ja jaella denaturoitua väkiviinaa: syy sama kuin 1) kohdalla;

3) Parisilaisen toiminimen L. T. Tiver & C:ön pääasiamiehen Rudolf Nyman, Helsingfors A. B:n hakemusta saada tukuttain myydä haju-, toaletti- ja hiusvesiä y. m. niille rohdos- y. m. liikkeille, jotka Kvsto on oikeuttanut myymään näitä tavaroita vähittäin: syy sama kuin 1) kohdalla;

4) Frisörernas Handels A. B., Helsingfors, hakemusta saada osakkailleen myydä suu-, hius- ja hajuseviä: epäyksen syy sama kuin 1) kohdalla;

5) Liikemies Fr. Sundmanin hakemusta saada tukuttain myydä edellämainitussa §:ssä mainittuja alkoholipitoisia aineita: epäyksen syy sama kuin 1) kohdalla.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 23.

Komitean mietentö kaupungin vastaista vedenhankintaa koskevasta asiasta (Pain. asiakirj. N:o 38 vuodelta 1919).

Kvsto:

Komitean ehdotus hyväksyttiin.

N:o 24.

Kaupungin vedenhankintakysymystä selvittämään asetetun komitean anomus määrärahan myöntämisestä komitean menoihin.

Komitea anoo menojensa suoritukseen Smk 36,111:62. Tästä määrästä oli jo suoritettu menot komitean sihteerin matkasta Tukholmaan professori J. Gust. Richertin kanssa neuvottelemaan, Smk 2,231:62, joka erä on pantu maksettavaksi Vston tarverahoista, ja samaten oli Rkamari osottanut tukholmalaisten Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån toimiston antaman mietinnön korvaukseksi 7,300 kruunua (28,470 markkaa), joka erä on pantu maksettavaksi komitean tililtä A. IV. 69. Sihteerin palkkioksi ehdotetaan 4,000 markkaa ja jäsenten palkkioiksi 30 markkaa kultakin kokoukselta eli yhteensä 1,410 markkaa.

Kun Kvsto oli 27/2 1917 valtuuttanut komitean töissään käyttämään asiantuntevaa apua sekä eri sihteeriiä, puoltaa Rkamari anomusta. Komitean sihteerin matkakulujen

korvaus olisi tileissä pysytettävä maksettuna Vston tarverahoista, jota vastoin muut menot, 33,880 markkaa, olisi kaupunginkassasta maksettava etuantina komitean tililtä ja merkittävä ensi vuoden budjettiin.

V. V.:

Puoltaen komitean sihteerille myönnettäväksi palkkiota 4,000 ja jäsenille yhteensä 1,410 markkaa esittää V. V., että nämä erät ynnä asiantuntijain palkkio, 28,470 markkaa, eli yhteensä 33,880 markkaa pantaisiin maksettaviksi Vston käyttö-aroista.

Kvsto:

Myönnyttiin V. V:n ehdotuksen mukaisesti.

N:o 25.

Vstolle lähetetyistä Suomen kansalaisoikeuden hakemuksista lausuntoa antamaan asettetun valiokunnan ehdotukset erinäisiin tuollaisiin hakemuksiin nähden.

Asiakirjoja tarkastettuaan puoltaa valiokunta hakemuksia, joita ovat tehneet:

a) Venäjän kansalainen:

1) tarjoilijatar Tatjana Kopyloff;

b) mooseksenuskoiset Venäjän kansalaiset:

1) liikeapulainen Samuel Fuchs; 2) s:n Judel Fuchs; 3) s:n Vera Stein; 4) liikemies Nison Strasseffsky; 5) kauppias Moses Eliasar Mattsoff; 6) s:n Isak Lemach Mattsoff; 7) s:n Faiba Berka Kaffka; 8) insinööri Josef Sirovitsch; 9) kauppias Mendel Jankelow; 10) liikeapulainen Rika Wagenheim.

c) Ruotsin alamainen:

1) toimittaja Birger Alfred Wiedersheim-Paul.

Sitä vastoin ehdottaa valiokunta evättäviksi hakemuksia, joita ovat tehneet:

a) Venäjän kansalainen:

1) viulunsoittaja August Naudi; ei ole antanut mainetodistusta;

b) mooseksenuskoiset Venäjän kansalaiset:

1) kauppias Josef Fuchs; hakijan vastainen toimeentulo ei ole taattu;
2) kauppias Peisach Halupovitsch; s:n;
3) räätäli Isak Waprinsky; hakija, jonka on ilmoitettu asuneen täällä vuoteen 1912 asti ja uudelleen joulukuusta 1918, ei siten ole asunut paikkakunnalla kolmena viime vuonna; poliisi epää;

- 4) liikeapulainen Abraham Kersch; toimeentulo epävarma;
- 5) liikeapulainen Ester Kersch; s:n;
- 6) liikeapulainen Ljuba Wagenheim; s:n;
- 7) lakintekijä Jakob Josef Silberstein; ei ole näyttänyt, kuinka kauan hän on asunut tässä maassa;
- 8) kauppias Oskar Scheiman; ei ole antanut mainetodistustaan eikä toimeentulo ole täysin taattu;
- 9) liikemies Wulff Strascheffsky; toimeentulo ei ole täysin taattu;
- 10) kauppias Abraham Grünstein; s:n s:n.

Kvstolla ei liene aihetta lausua mieltänsä hakemuksesta, jonka on tehnyt

mooseksenuskoinen Venäjän kansalainen:

- 1) kauppias Isak Alter Weintraub, joka Vston annettua epäävän lausunnon on täydentänyt hakukirjojaan, mutta sittemmin ilmoittanut haluavansa peruuttaa hakemuksensa.

Kvsto:

Valiokunnan ehdotukset hyväksyttiin.

N:o 26.

Kasvatuslautakunnan esitys kapinan aikana syntyneen kassavajauksen poistamisesta tileistä.

Oheen pannen kapinan aikana toimineen kasvatuslautakunnan tulojen ja menojen yhteenvedon sekä Lautakunnan ja Rkamarin kesken asiasta olleen kirjeenvaihdon Kasvatuslautakunta, ilmoittaen että se on Krilta saamansa valtuutuksen johdosta merkityttänyt kaikki puheenalaiset tulo- ja menoerät tulo- ja menotileihinsä, lukuun ottamatta yhteenvedon osottamaa 27,465 markan 86 pennin kassavajauksista, esittää, että mainitun vajauksen saisi poistaa kaupungin tileistä. Suurin osa vajauksesta oli syntynyt siten, että lautakunnan tarpeisiin kapinan aikana nostetuista varoista oli kansanvaltuuston pankkiin talletettu 37,700 markkaa, mutta sieltä nostettu ainoastaan 16,800 markkaa eikä loppuosaa 20,900 markkaa oltu kapinan päätyttyä enää voitu saada. Edelleen sisältyy vajaukseen eri kasvatuslaitosten kassoissa kapinan päätyttyä olleita vääriä seteleitä 5,000 markkaa, jota vastoin vajauksen loppuosaa, Smk 1,565: 86, ei ole toistaiseksi voitu selittää, kenties syystä ettei kaikkia todisteita ole löydetty. Lautakunnassa ei kapinan aikana ollut pidetty muita kirjoja kuin kassaluetteloa. Kassaa oli hoitanut toimittaja Jussi Railio, joka oli ennen kaupungin valloitusta poistunut paikkakunnalta ja jota sittemmin on turhaan etsitty.

V. V.:

Esitystä puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 27.

Jatkokäsittelyyn 20/6 1919 pidetystä kokouksesta: Kunnallisen Kansanravintohallituksen esitys toimintansa kehittämistä (Pain. asiakirj. N:o 34 vuodelta 1919).

Edellä mainitussa kokouksessa päätti Kvsto lähettää puheenalaisen esityksen Rkamariin, joka 8/8 antamassaan lausunnossa on huomauttanut, että tilanne on rauhan tultua muuttunut sikäli, että elintarpeiden saanti nyttemmin on turvattu. Tämän johdosta näyttää myös poistuneen kunnalta tärkein syy erikoisesti järjestetyn toiminnan voimassapitoon kaupungin asukasten ravitsemiseksi. Tämä ei koske Kansanravintohallituksen johtamaa kotitalouden opetusta, jota Krin mielestä olisi jatkettava säännöllisiinkin oloihin päästyä. Kansanravintohallituksen vatedes lakatessa sopisi tämä sen toiminnan haara antaa Sosiaalilautakunnan huoleksi. Kunnalliskeittiöihin nähden Kri huomauttaa, että niissä laitetun ruuan kysyntä on tänä vuonna tuntuvasti vähentynyt. Ei sentähden ole vähintäkään syytä edelleen laajentaa mainittua toimintaa avaamalla niiden yhteydessä kunnallinen ruuantarjoilu. Katsomatta niihin periaatteellisiin epäilyihin, joita ehdotusta vastaan voidaan esittää, tuottaa sopivan huoneiston hankkiminen suoranaisen esteen hankkeen toteuttamiselle. Jotta hanke voitaisiin toteuttaa, olisi liike sijoitettava vanhaan seurahuoneeseen, mihin höyrykeittiö on sijoitettu. Siellä joutilaksi tulevat huoneet täytyy kuitenkin varata Rkamarin ja Rkonttorin tarpeisiin. Tarvinnee tuskin huomauttaa, että ehdotetun liikkeen aloittaminen tuottaisi erinäisiä kustannuksia kaluston ostosta y. m. Krilla ei ole mitään muistuttamista sitä vastaan, että keittiöissä tarjoillaan kiinteää ruokaa. Kansanravintohallituksen esityksessä mainitun viljelytoiminnan ilmoittaa Rkamari tänä syksynä ottavansa käsiteltäväksi ja Kvston tutkittavaksi lähettävänsä ehdotuksen erityisen johtokunnan asettamisesta hoitamaan kaupungin maa-alueita, joka johtokunta myös ottaisi viljelytoiminnan huolekseen. Edellä kerrotuilla perusteilla Rkamari ehdottaa, että Hallituksen esitystä ei otettaisi huomioon.

Kirjelmässä 12/9:ltä Kansanravintohallitus ilmoittaa, että sen aikeen toteuttaminen on nyttemmin osottautunut mahdottomaksi, kun Rkamari ei ole voinut hankkia huoneistoa ruuantarjoilulle enempää kuin kotitalosusopetuksellekaan. Kun viljelyspalstain hoito ehkä jo tänä syksynä voitaneen luovuttaa erityiselle johtokunnalle, oli Hallitus luopunut alkuperäisestä ehdotuksestaan ja esittää, että sen toiminta alkuperäisessä laajuudessaan lakaisi, mutta että kuitenkin kunnalliset keittiöt pysytettäisiin ja järjestettäisiin seuraavasti: Vaivaishoito, kansakoulut ja erinäiset muut kunnalliset laitokset tarvitsevat valmista ruokaa, ja kun vanhalla seurahuoneella sijaitseva keittiö on erittäin hyvin varustettu, voitaisiin ruuanlaitto järjestää niin, että siellä laitettaisiin ruokaa kunnan muillekin asukkaille jaettavaksi eri jakelupaikoissa. Kansankeittiön toimintaa hoitamaan olisi asetettava Kvston valitsema, esim. kolmijäseninen toimikunta, joka ottaisi tarpeelliset toimitukset ja palvelushenkilöt sekä johtaisi toimintaa liikeperiaatteiden mukaisesti. Keittiötä varten avattaisiin eri tili Rkonttorissa.

Uudessa, 26/9 antamassaan lausunnossa Rkamari toteaa, että Kansanravintohallitus edelleen on yleisesti katsoen entisellä kannallaan. Kri katsoo voivansa puoltaa ehdotusta keittiön toiminnan jatkamisesta Kansanravintohallituksen esittämän ohjelman mukaisesti, vaikka edellyttääkin, ettei liike ravintoaineiden saantiin nähden tule sanottavan laaja. Sitä vastoin Rkamari ei katso voivansa puoltaa erikoisen toimikunnan asettamista, koska siten jälleen syntyisi tilapäinen, kaupungin vakinaisista hallintoelimistä syrjässä oleva hallintoelin, vaan olisi liikkeen laatuun nähden oikeampaa, että sitä hoitaisi Vaivaishoitohallitus. Rkamarin mielestä olisi Vaivaishoitohallituksen jäsenistä asetettava erityinen toimikunta hoitamaan kansankeittiötä liikeperiaatteiden mukai-

sesti, jottei kaupungille koituisi ylen tuntuva tappiota. Liikkeen menot ja tulot olisi merkittävä vaivaihoidon ensi vuoden budjettiin.

Viimeksi mainitun ehdotuksen johdosta antamassaan lausunnossa Vaivahoitohallitus huomauttaa, että sen työ on avuntarvitsijain lukumäärän suunnattoman kasvamisen johdosta lisääntynyt siinä määrin, ettei se voi ottaa hoitaakseen ehdotetun laatuista uutta toimialaa, jota paitsi sen jäseniltä puuttuu siihen tarpeellisia edellytyksiä. Kun ehdotuksen toteuttaminen sen ohessa tietenkin vaatisi Hallitukseen asettamaan uusia toimihenkilöitä, vastustaa Hallitus mainittua Rkamarin ehdotusta.

V. V.:

Siihen nähden ettei Rkamarin suunnitelmaa erikoisen johtokunnan asettamisesta kaupungin maa-alueita hoitamaan lähiaikoina esitettäne Kvstolle ja Kansanravintohallituksen menestyksellä johtama viljelystoiminta kuitenkin näyttää kaipaavan asiantuntevaa johtoa eikä myöskään näytä hyvin harkitulta heti lakkauttaa kunnallisia keittiöitä, koska niissä toistaiseksi ruokitaan m. m. kansakoululapsia, esittää V. V., jonka mielestä olot kuitenkin vaativat Kansanravintohallituksen toimintaa vähitellen supistamaan, Kvston päätettäväksi, että Kansanravintohallitus toistaiseksi pysytetään, mutta saa toimekseen antaa ehdotuksen toimintansa yksinkertaistuttamisesta ja vähitellen toimeenpantavasta lakkauttamisesta.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 28.

Kaupungin yleisten töiden Hallituksen esitys lisäysten myöntämisestä erinäisiin puhtaanapitolaitoksen määrärahoihin.

Hallitus esittää puhtaanapitolaitokselle myönnettäväksi määrärahoja kaikkiaan 673,200 markkaa, jaettuina seuraaville tileille: Tavarakatoksien ja rantasiltain sekä Aleksanterinkadun talon N:o 1 ja Länsirannan talon N:o 10 puhtaanapito 45,000: —, kaatopaikkain ja laiturien kunnossapito 21,000: —, makkien ja käymäläin puhtaanapito 29,000: —, kaupungin yleisten paikkain ja katuosain s:n 258,000: —, X, XI ja XII kaupunginosan s:n 140,000: —, XIII ja XIV kaupunginosan s:n 40,000: —, viertoteiden s:n 90,000: —, teiden s:n 31,200: — ja venesatamain s:n 10,000: —.

Puhtaanapito-osaston johtaja mainitsee määrärahain ylityksen johtuneen monestakin syystä. Työpalkat oli elintarvekustannusten huojuistumista edellyttäen laskettu liian alhaisiksi. Rantasiltain ja satamain puhtaanapitoa varten oli 2 miehen ja yhden tilapäisen hevosen sijasta täytynyt käyttää 7 miestä ja yksi vakinainen sekä lisäksi yksi tilapäinen hevonen, sen johdosta että liikennöitsijät olivat purkaessa ja lastatessa menelleet ylen huolimattomasti. Osaltaan oli määrärahan ylitys myös johtunut ilmeisestä työtehon vähenemisestä.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus huomauttaa anomuksen johdosta, että työpalkat oli 1919 vuoden budjetissa laskettu liian alhaisiksi samaten kuin puhtaanapitokulut yleensäkin, ja puoltaa myönnettäväksi puhtaanapito-osaston esitykseen.

Rkamari ei ole voinut kieltää ammattiviranomaisten esittämään syiden paikkansapitäväisyyttä, mutta huomauttaa että, kun yleisten töiden Hallitus jo 14/11 1918 oli tuntu-

vasti korottanut työpalkkoja, olisi sen samalla pitänyt kiinnittää kaupunginviranomaisten huomiota siihen, että tämä korotus vaikuttaisi erittäin haitallisesti puhtaanapito-osaston menosääntöön. Muut ylityksiä aiheuttaneet syyt Rkamarikin myöntää sen laatuiseksi, että niitä oli ollut mahdoton arvata, sekä puoltaa anottuja lisämäärärahoja myönnettäväksi.

V. V.:

Puolletaan, ja maksettaneen lisäykset Vston käyttövaroista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 29.

Huoneenvuokralautakuntain esitys niiden toimintaa ja työnjakoa koskevista kysymyksistä.

Huoneenvuokralautakunnat mainitsevat, että Valtioneuvoston 27/10 1919 huoneenvuokrasäännöstelystä tekemän päätöksen 3 §:n mukaan, joka päätös tuli voimaan 1/11, on kaupungissa huoneenvuokra-asiain järjestelyä varten asetettava kunnallisia huoneenvuokralautakuntia. Paikkakunnalla, jossa tarve vaatii, voidaan asettaa useampia huoneenvuokralautakuntia, ja on kunnan valtuuston asiana myös päättää perusteesta, minkä mukaan huoneenvuokra-asiat jaetaan eri lautakuntain kesken. Mainitun päätöksen 4 §:n mukaan on huoneenvuokralautakuntain kokoonpano sama kuin asiasta aikaisemmin voimassa olleiden määräysten mukaan. Puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, jäsenet ja varajäsenet valitsee kvsto, kuitenkin huomioon ottaen että vaaleihin nähden on kuultava paikkakunnalla ehkä toimivia talonmistaja- ja vuokralaisyhdistyksiä. Päätöksen 30 §:ssä säädetään edelleen, että ennen tämän päätöksen voimaan astumista asetetut lautakunnat toimivat tämän päätöksen mukaisesti siksi, kunnes kunnan valtuusto päättää, onko syytä asettaa uusi huoneenvuokralautakunta vai jatketaanko vanhan toimivaltaa.

Helsingissä on nykyään kolme huoneenvuokralautakuntaa. Näistä ensimmäinen ja toinen käsittelevät asuinhuoneistoja sekä kolmas liikehuoneistoja koskevia asioita, mutta ovat kuitenkin poikkeustapauksissa kaikki oikeutetut käsittelemään asian, joka mainitun työnjaon mukaan olisi ollut jonkin toisen vuokralautakunnan käsiteltävä. Vuokralautakuntain mielestä ei olisi syytä valita uusia lautakuntia kuluvan vuoden loppuosaksi, mikä muutoin tuskin kävisi päinsäkään, koska niinkuin sanottu talonmistaja- ja vuokralaisyhdistyksiä on asiassa kuultava. Samaten ei näy olevan syytä tänä vuonna muuttaa niitä perusteita, joiden mukaan asiain käsittely on jaettu eri lautakuntain kesken. Sitä vastoin olisi Vston päätettävä, minkä vuokralautakunnista tulisi ottaa valvoakseen 19—22 §:ssä mainittua asunnonvälitystä. (19 §:ssä säädetään: Paikkakunnalla, jossa on huoneenvuokralautakunta, on järjestettävä kunnallinen pakollinen ja maksuton asunnonvälitys. Kunnan valtuuston asiana on antaa lähempiä määräyksiä asunnonvälityksen järjestämisestä. Asunnonvälitys on huoneenvuokralautakunnan johdon ja valvonnan alainen.) Tässä kohden huoneenvuokralautakunnat ehdottavat, että vastamainitun tehtävän saisi väliaikaisesti kuluvan vuoden loppuun asti antaa kolmannelle huoneenvuokralautakunnalle, jolla nykyään on verraten vähemmän työtä kuin muilla lautakunnilla, kuitenkin velvoittamalla ensimmäisen ja toisen huoneenvuokralautakunnan tarpeen vaatiessa käsittelemään asunnonvälityskysymyksiäkin.

Mitä sitten tulee huoneenvuokralautakuntain toimintaan kuluvan vuoden päätyttyä, olisi ensi vuoden alusta asetettava uudet tuollaiset lautakunnat, sopivimmin yhdeksi vuodeksi. Tosin huoneenvuokralautakuntain työ ehkä jonkin verran vähenee, sen johdosta että vuokraisäntä nyttemmin on oikeutettu määrätyissä rajoissa korottamaan vuokria huoneenvuokralautakunnan suostumusta hankkimatta, mutta toiselta puolen lisääisivät asunnonvälitysasiat niiden työtä. Näin ollen näyttää kolme huoneenvuokralautakuntaa olevan tarpeen myöskin ensi vuoden alusta.

Edellä lausutun perusteella huoneenvuokralautakunnat esittävät Kvston päätettäväksi, että nykyiset huoneenvuokralautakunnat toimivat kuluvan vuoden loppuun samaa työnjakoa noudattaen kuin tähänkin asti, paitsi että etusijassa kolmas huoneenvuokralautakunta huolehtisi asunnonvälityksestä (edellä mainitun päätöksen 9 §:n 3 kohta), sekä että 1920 vuoden alusta asetetaan kolme huoneenvuokralautakuntaa vastamainituin työnjain.

Samalla kertaa ovat huoneenvuokralautakunnat tehneet esityksen asunnonvälitystoimiston perustamisesta huoneenvuokralautakuntain valvonnan alaisena hoitamaan asunnonvälitystoiminnan yhteydessä olevaa työtä sekä ehdotukset asunnonvälitystoimiston johtaja menosäännöksi, ollen mainittu toimisto, kunnes kokemusta on saavutettu, perustettava väliaikaisesti 1/6 1921 asti, johon ajankohtaan asti myöskin alussa mainittu Valtioneuvoston 27/10 1919 tekemä päätös huoneenvuokrasäännöstelystä on voimassa.

Viimeksi mainittu esitys on laatunsa johdosta lähetetty Rkamariin ja Sosialilautakuntaan, minkätähden sitä ei voida tämän yhteydessä esittää Kvstolle.

Asunnonvälitystoiminnan tulee kuitenkin heti alkaa, minkätähden siitä johtuvat kansliatehtävät on väliaikaisesti järjestettävä lausuntoa odotellessa asunnonvälitystoimiston perustamista koskevasta asiasta. Huoneenvuokralautakuntain puheenjohtajat ovat siinä kohden yhtyneet ehdotukseen, että mainittua työtä varten heti asetettaisiin tarpeellinen kansliahenkilökunta, jota tarkoitusta varten olisi myönnettävä noin 2,000 markan määräraha.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa Kvston päätettäväksi:

että nykyisten kolmen huoneenvuokralautakunnan tulee toimia kuluvan vuoden loppuun; että huoneenvuokra-asiat on huoneenvuokralautakuntain kesken jaettava samojen perusteiden mukaan kuin tähänkin asti, minkä ohessa etusijassa kolmannen huoneenvuokralautakunnan tulee johtaa ja valvoa asunnonvälitystä;

että aikansa vuodeksi 1920 valitaan kolme uutta huoneenvuokralautakuntaa edellisessä kohdassa mainituin työnjain;

että odotellessa ehdollista päätöstä asunnonvälitystoimiston perustamisesta huoneenvuokralautakunnat oikeutetaan asettamaan tarpeellinen kansliahenkilökunta hoitamaan asunnonvälityksestä johtuvia kansliatehtäviä; sekä

että viimeksi mainittua tarkoitusta varten Vston käyttövaroista osotetaan 2,000 markkaa huoneenvuokralautakuntain toistaiseksi käytettäväksi tilityksen ehdolla.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 30.

Vtn von Frenckellin esitysehdotus komitean asettamisesta laatimaan ehdotusta Helsingin uusiksi liikennemääräyksiksi.

Kvsto:

Lähetettiin V. V:an, jonka oli ehdotettava, miten asiaa olisi valmisteltava.

N:o 31.

Erinäisten kunnallisten viranpitäjän anomukset saada asua kaupungin ulkopuolella.

a) Terveystenhoidon ylikaitsija A. Johansson anoo lupaa saada kaupungissa vallitsevain kalliiden vuokrain johdosta asua huvilassaan Oulunkylässä.

Terveystenhoitolautakunta puoltaa.

V. V.:

Hakija oikeutettaneen toistaiseksi asumaan kaupungin ulkopuolella.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 32.

Hätäapukomitean esitys määrärahan myöntämisestä hätäaputöiden jatkamiseen.

Hätäapukomitea ilmoittaa, että Kvston ^{23/9} myöntämä 400,000 markan määräraha ^{16/8} ja ^{12/10} väliseksi ajaksi nähtävästi riittää lokakuun loppuun, syystä että komitean on onnistunut edelleen vähentää hätäaputyöläisten lukua, joten viikkomenoja on ollut noin 40,000 markkaa. Kun kunnallisen työnvälitystoimiston kirjoissa kuitenkin on 355 työntöntä naista ja työttömyys myöhemmin syksyllä luultavasti lisääntyy, täytyy komitean lisätä töissään olevain naistyöläisten lukua, jos Kvston mielestä on hätäaputöitä jatkettava, jossa tapauksessa myös viikkomenot nousisivat 50,000 markkaan ja tarvittaisiin 400,000 markan lisämääräraha töiden jatkamiseksi vuoden loppuun.

Rkamari, joka on asettanut komitean laatimaan ehdotusta hätäaputöiden uudesti järjestämiseksi, ilmoittaa, ettei sillä ole muuta neuvoa kuin tälläkin kertaa puoltaa myöntymistä edellä kerrottuun anomukseen, vaikka onkin täysin tietoinen siitä, ettei tällainen köyhäin avustamistapa suinkaan ole paras. Kri sentähden puoltaa hätäapukomitealle myönnettäväksi Kvston käyttövaroista 400,000 markkaa.

V. V.:

Rkamarin ehdotusta puolletaan, minkä ohessa Kria kehoitettaneen jouduttamaan asettamansa komitean työtä.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

